

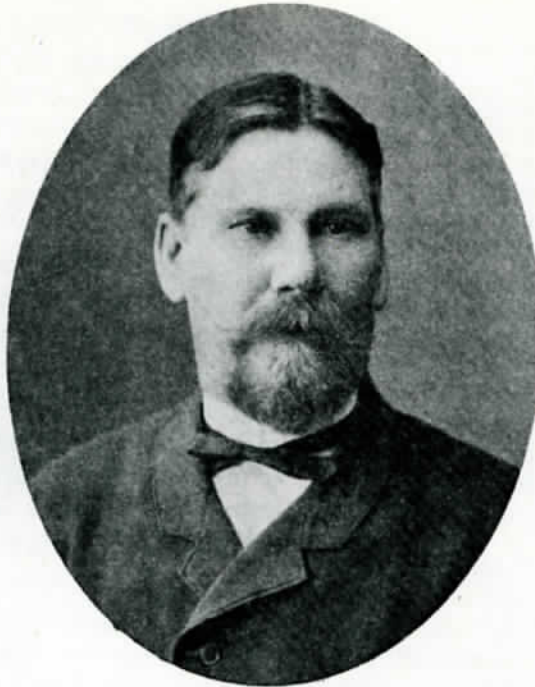
Itäkarjalaisia merkkimiehiä.

Lehtemme viime numerossa selostimme lyhyesti Pietarissa olleen Kauppahuone Miininin isännistöstä nuorimman, pääjohtaja Mikko Jakowlev-Samulisen elämäkertaa. Lisäykseksi sanottuun kirjoitukseen mainittakoon kauppaneuvos A. Mitron hiljattain lähettämässä kirjeessä esittämä lisäpiirre. Hän kirjoittaa: "Juuri sain Viena-Aunuksen 11:n numeron, jossa on mielenkiintoinen kirjoitus minulle, 'Itäkarjalaisia merkkimiehiä' siinäkin suhteessa, että 'Kauppahuone M. Miinin', niinkuin sitä siihen aikaan suomeksi kutsuttiin, oli minun ensimmäinen oppipaikkani käytännöllisellä kauppa-alalla. Ensimmäiset viikot tavallisena juoksupoikana ja pian kohosin n.s. pankkipojaksi ja sitten konttoriapulaiseksi ja lopulta kauppatukustajaksi Suomea varten. Jakowlevin muistan hyvin, hän oli minun ihanteeni ja esikuvani. Mies oli hän sulava, vilkas ja ilomielinen temperamentin mies — kansanmies, kaikkien prijateli. Hän kuoli 29 vuotiaana v. 1887."

Kirjoituksen lopussa mainitsimme jatkavamme muistelmia sanotun suurliikkeen toisesta johtajasta, kauppias *Ivan Mitrofanoffista*. Sitä ennen eräitä seikkoja hänen syntymäkylästään.

Puolitoista vuosisataa sitten, 1700-luvun loppupuolella eli Ylä- ja Keski-Kuittijärven välisen Jolmoskosken lähellä olevassa Enonsuun kylässä kolme veljestä, Miitrein pojat, joilla kullakin oli oma talo, eikä silloin muita taloja kylässä ollutkaan. Näistä veljeksistä oli vanhin Ivan-niminen — kauppaneuvos A. Mitron isoisä. Hän eli 100. vuoden vanhaksi ja asui koko ikänsä Enonsuun luonnonkauniilla niemellä ja oli merkillinen siinä, ettei käynyt päivääkään, kuten muut sikäläiset miehet, laukkukauppiaana Suomessa eikä muutenkaan ollut innostunut kauppa-asioihin, vaan asui ahkerasti taloan, ollen kuulu kalamies ja paikkakunnan mylläri. Tämä "Mitron Iivana", kuten häntä paikkakunnalla nimitettiin, oli itse suunnitellut ja rakentanut vesimyllyn Jolmoskoskeen. Itse hän käytti myllyä muiden talontöiden ohessa.

Häntä nuorempi veljeksistä oli Michei Dmitrijevitch Mitrofanoff ja omisti tämä samalla niemellä komean talon, mikä oli aikanaan ehkä komein Vienan Karjalan palatseista. Isäntä olikin kuulu suurkauppias, tunnettu laajalti koko Vienan Karjalassa, Pohjois-Venäjällä ja Suomessa suurena turkisinahkain ostajana. Kun hän osti erikoisesti ketunnahkoja, sai hän tuttavapiirissään "Kettumikon" nimen. Turkisnahat hän kuljetti vesiteitse Moskovaan ja Nischni-Novgorodiin saakka, viimeainitun kuuluille markkinoille. Näillä kauppatukkoilla päättyi hä-

Ivan Mitrofanoff.

nen tiensä Pietarissa. Siellä Wolkovan hautausmaalla, marmoripatsaan alla lepää tämä Enonsuun kylän suurkauppias, harvinainen leposija vialalaiselle miehelle!

Nuorin Miitrein pojista omisti kolmannen kylän taloista. Vasta myöhemmin kun näiden veljesten pojat olivat varttuneet ja menneet naimisiin, lisääntyi kylän talojenkin luku. Siten aivan viime aikoihin asti on kylä saman suvun asuttama. Tämä nuorin veli, Trohkima, ei myöskään ollut kauppias. Hän oli luonteeltaan vaatimaton, hyväntahtoinen ja hyväntoivan näköinen, pyylevä, röhöpartainen ja tyypillinen jämerä Karjalan uros. Hän asui nuhteettomasti talossaan ja tuli aika hyvin toimeen perheensä keralla.

Enonsuun kylä eli voimakasta elämää ja kylän hyväntoivaisuus oli kauan aikaa tunnettu kautta Vienan Karjalan, samoin kuin Enonsuun Mitroset olivat hyvässä

maineessa ja tunnettiin jämerinä toimenmiehinä sekä heidän kotinsa vieraanvaraisina, josta ei puuttunut mitään, ei harjus- eikä lohikala (kuujaa) pöydästä, ei lintu- eikä muu liharokka, yhtä vähän kuin muutkaan karjalaiset herkut.

Enonsuun Mitrosien vanhimman pojan poika ristittiin isän nimen mukaisesti myöskin Iivanaksi. Hän syntyi Enonsuussa Kuittijärven rantamilla 2 p:nä syyskuuta 1837. Tämä poika lähti seuraamaan setänsä Mihheiniin kauppalatuja päästen siinä erittäin pitkälle, kuten tulemme näkemään. Poikasena tämä "Mitrosien Iivana" nuorin poika sai venäjänkielisen kirjoitus- ja lukutaidon Uhtuan papin opastuksella kartuttaen sittemmin taitojaan Vienan Kemin alkeiskoulussa. Hän kuitenkin halusi päästä Suomeen ja siirtyi tänne 20 vuotiaana 1860-luvun vaihteessa. Täällä hänestä tulee erittäin suuri kiertokaupan harjoittaja satoine "renkineen", jotka myivät hänen hankkimiaan tavaroita laajoilla aloilla ja ostivat isännän lukuun turkisinahkoja. Itseopiskelun avulla *Ivan Ivanovitsh Mitrofanoff* oppi sekä lukemaan että kirjoittamaan suomenkieltä erittäin taitavasti. Kiertokauppa oli siihen aikaan laissa kielletty, joten syntyi siellä täällä ristiriitoja karjalaisten kiertokauppioiden ja viranomaisten välillä. Maalaisväestö sen sijaan näitä kauppiaita suosi ja puolusti. Kun sitten uusi lainsäädäntö astui v. 1876 voimaan, hankki kauppias Mitrofanoff maakauppaluvan ja hankki samalla itselleen Suomen kansalaisoikeudet. Sitä ennen eli v. 1867 meni hän naimisiin Laihialla. Liiketoiminnan tultua laillistetuksi, alkoi liike uusissa muodoissa sekä paisua että monipuolistua. Hän avasi useita myymälöitä eri puolille Pohjanmaata. Laihialle niitä perustettiin kolme sekä

sivuliikkeitä Jurvaan, Teuvalle, Vöyriille, Ylivieskaan ja Oulaisiin, siis kaikkiaan kymmenkunta eri kauppa. Tavaroita ostettiin enimmäkseen Pietarista ja kuului niihin kangas- ja rihkamatarvarain ohella tavallisimmat Venäjän tuontitavarat.

Pietarissa Mitrofanoff tutustui aunukselaiseen kangastukkukauppiaseen Michail Tarasowitsh Miiniiniin, joka siihen aikaan oli suurimpia kangasmyyjiä Suomessa. Hänen huomionsa kiintyi Ivan Mitrofanoffiin, joka tunsu Suomen kauppaolot tarkkaan, ja alkaneet neuvottelut johtivat lopuksi siihen, että Mitrofanoffista tuli Miiniinin suurliikkeen osastopäällikkö. Miiniinin kauppahuoneella oli Pietarissa kolme myymälää: kangastavarain tukkukauppa, teen-, kahvin- ja sokerin tukku- ja vähittäiskauppa sekä kangastavarain vähittäiskauppa. Mitrofanoffista tuli Suomen kaupan osaston johtaja. Siinä tuli myynnin yhteydessä uuden osastonjohtajan huoleksi raakojen turkinahkojen osto Suomesta. Todisteena siitä, miten suurista määristä tällöin oli kysymys, mainittakoon, että esim. Tornion talvimarkkinoilta saatiin ostaa 3—4.000 ketunnahkaa sekä lisäksi kaikkia muita metsäneläinten nahkoja. Oravannahkoja saatiin ostaa Suomesta vuosittain yli puolen miljoonan kappaletta.

Mitrofanoffin siirryttyä Miiniinin kauppahuoneen johtajaksi, kärsi hänen aikaisemmat kauppahommansa Pohjanmaalla, varsinkin sen jälkeen kuin Miiniinin kuoleman jälkeen v. 1877 vainajan testamentin perusteella Mitrofanoff tuli yhdeksi kauppahuoneen osakkaaksi. Hän sai kuitenkin asiat järjestymään pitäen edelleen Suomessa olleiden liikkeiden johtolangat käsissään. Miiniinin liike jatkui vanhan omistajan kuoleman jälkeen entiseen tapaan. Sitä kohtasi ankara isku vuotta myöhemmin sen johdosta, että liikkeen nuorin osakas, pääjohtaja Michael Jakovleff kuoli. Hänen tilalleen tuli osakkaaksi Jakovleffin lanko Wasili Kirikoff. Kuusi vuotta myöhemmin eli v. 1893 oli Mitrofanoffin erottava heikontuneen terveyden vuoksi Miiniinin kauppaliikkeestä ja siirryttävä sopivampaan ilmanalaan Suomeen. Nyt hän saattoi jälleen kiinnittää entistä suurempaa huomiota Pohjanmaalla olevin liikkeisiinsä, joten hän saattoi jättää jälkeensä vakavaraisen kauppaliikkeen perikunnalleen. Hän kuoli syyskuun 12 p:nä 1893 eli samana vuonna, jolloin hän oli siirtynyt Laihialle Pietarista.

Ivan Mitrofanoff kuului Vienan miesten parhaimmiston joukkoon. Sadat ja tuhannet karjalaiset ja suomalaiset ovat saaneet apua häneltä ei vain hänen palveluksessaan ollessaan, vaan suoraan avustuksenakin. Eipä siis suotta hänen muistokirjoituksessaan Vaasa-lehdessä sanoa vainajasta:

"Ivan Mitrofanoffilla oli suora, rehellinen luonto ja kullan kiillosta turmeltumaton harvinaisen hellä sydän, mikä pakotti hänet puutteellisia auttamaan. Avuliaisuuttaan harjoitti hän seuraten säännöstä: "älä anna vaseman kätesi tietää mitä oikea tekee". Todisteena tästä sekä hänen vaatimattomuudestaan mainittakoon ainoastaan, että harvat hänen likeisimmistä ystäväistäänkään tietävät hänen vuonna 1891 korkeimmasta paikasta saaneen ison, Stanislain Ritarikunnan, nauhassa kannettavan hopeamitalin kirjoituksella: "Harrastuksesta", autettuaan syntymäseutunsa kovaosaisempia asukkaita, rakennuttamalla heille kirkon ja korjauttamalla heille kouluhuoneen. Monta on, jotka kunnan vainajaa kiitollisuudella ja kaipauk-

Lehtemme tilaajille ja lukijoille!

Yleisestä sotatilasta johtuvien vaikeuksien takia olemme parina viime vuotena lähettäneet lehteämme entisille tilaajillemme jatkuvasti. Kokemukset lehden jatkuvasta toimittamisesta kaikille entisille tilaajille ovat olleet niin myönteisiä, että olemme päättäneet ensi vuonnakin noudattaa samaa menettelyä. Näin olen rohkeneemme ensi vuoden alussakin lähettää Viena Aunusta kaikille niille entisille tilaajillemme, jotka eivät kiellä niin tekemästä. Kiellon pyydämme hyvissä ajoin ja viimeistään tammikuun loppuun mennessä toimittamaan Viena Aunus lehden konttoriin os. Helsinki K. Kasarmikatu 25.

Lehden tilaushinta on edelleen, huolimatta painokustannusten suuresta noususta, 75 markkaa vuodessa ja voidaan se parhaiten suorittaa postisiirtotilillä nro 6171 tai lähettämällä suoraan lehden konttoriin. Muuten maksut peritään postiennakolla.

Ne, jotka eivät ole tähänasti lehteämme tilanneet, voivat sen tehdä joko postikonttoreista tai suoraan lehden konttorista.

Suomi seisoo edelleen lännen vartijana karjalaisella maaperällä torjuen suoralla säilällään idästä uhkaavaa tuhoa. Lehtemme pyrkimyksenä on ollut ja on edelleen Itä-Karjalassa asuvan karjalaisheimon pelastaminen. Siinä tarkoituksessa olemme jatkuvasti lähettäneet suuret määrät lehteämme Itä-Karjalaan rahvaalle maksuttomasti jaettavaksi. Siten lehtemekin pyrkii osallistua lännen vartijajoukkoon torjuakseen yhteisen idästä uhkaavan vaaran.

Nyt jos koskaan tarvitsee Itä-Karjala vanhemman veljensä Suomen tukea. Tilaamalla lehteämme ja kehoittamalla ystäviännekin tilaamaan tuette sitä työtä, jota olemme lähes 40 vuotta osaltamme tehneet ensimmäisenä itäkarjalaisena kansallisena sivistysjärjestönä, itäisimmän suomalaisen sivistyksen vartiain, kalevalaisen kulttuuriperinnön säilyttäjä- ja vaalijaheimon tukijana ja puolustajana.

Karjalan Sivistysseura.

sella muistelevat. Levätköön hän rauhassa ja olkoon mulat haudallaan keveät."

Vainajan testamentin mukaisesti liikettä jatkettiin entisellä toiminimellä. V. 1904 liike muutettiin Jyväskylään, missä se edelleen toimii kauppaneuvos Aleksei Mitron johdolla. V. 1934 toiminimi muutettiin perheen jäsenten nimenmuutoksen mukaisesti toiminimeksi Oy. Mitro.